

Sygn. akt III Ca 524/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2015 r

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Elżbieta Matyasik

Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera (spr.)

SR (del.) Roman Troll

Protokolant Paulina Koziół

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. M.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej

w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 30 grudnia 2014 r., sygn. akt I C 600/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 6 961,14 zł (sześć tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt jeden złotych i czternaście groszy) z ustawowymi odsetkami od kwot:

a) 6811,14 zł (sześć tysięcy osiemset jedenaście złotych i czternaście groszy) od 16 stycznia 2014 roku,

b) 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) od 25 marca 2014 roku,

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2166 zł (dwa tysiące sto sześćdziesiąt sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 949 zł (dziewięćset czterdzieści dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR(del.)Roman Troll SSO Elżbieta Matyasik SSO Lucyna Morys – Magiera

Sygn. akt III Ca 524/15

UZASADNIENIE

Powódka A. M. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 6.976,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami: od kwoty 6.826,64 zł od dnia 16 stycznia 2014 roku oraz od kwoty 150 zł od dnia 21 lutego 2014 roku oraz kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 16 grudnia 2013 roku doszło do kolizji drogowej, w której uszkodzony został jej samochód marki M. (...) o nr rej. (...), sprawca kolizji – kierowca samochodu marki M. (...) był ubezpieczony w zakresie OC u pozwanego. Powódka poinformowała pozwanego o zaistnieniu szkody i wezwała pozwanego do zapłaty kwoty koniecznej do przywrócenia powyższego pojazdu do stanu pierwotnego. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany ustalił wysokość szkody na kwotę 3.577,38 zł i powyższą kwotę tytułem odszkodowania przyznał powódce, powódka jej nie zaakceptowała i w wyniku zleconej przez nią za cenę 150zł kalkulacji koszt naprawy samochodu ustaliła na kwotę 10.404,02 zł. Powódka wezwała pozwanego do zapłaty różnicy w kwocie dochodzonego odszkodowania, jednak bezskutecznie.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz obciążenie powódki kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu przyznał, że przyjął co do zasady odpowiedzialność za skutki kolizji drogowej z dnia 16 grudnia 2013 roku i wypłacił na rzecz powódki odszkodowanie w kwocie 3.577,38 za uszkodzony pojazd, wyliczone zgodnie z Kosztorysem - E.'s nr (...) z dnia 26 grudnia 2013 roku. Zdaniem pozwanego powódka nie wykazała zasadności zasądzenia różnicy pomiędzy kalkulacją warsztatu wykonującego naprawę pojazdu na zlecenie powódki, a kwotą odszkodowania przyznaną przez pozwanego, gdyż nie przedstawiła żadnej faktury stanowiącej dokument naprawy. Ponadto pozwany wskazał, że powódka miała możliwość zlecenia naprawy bezgotówkowej uszkodzonego pojazdu marki M. (...) w warsztatach współpracujących z pozwanym, z tej możliwości jednakże nie skorzystała oraz nie wykazała, że pojazd został naprawiony przy zastosowaniu części i stawek za roboczogodzinę wskazywanych w przedłożonej kalkulacji. Pozwany wskazał, że nie znajduje również uzasadnienia zasądzenie na rzecz powódki kwoty 150 zł za wykonanie prywatnej kalkulacji, która jako opinia o charakterze prywatnym, w rozumieniu art. 245 k.p.c., wykonana na zlecenie powódki, jest jednym z wielu możliwych wariantów kalkulacji szkody, a więc nie jest normalnym następstwem działania sprawcy szkody w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. Pozwany zakwestionował również żądanie co do odsetek ustawowych za okresy wskazane w pozwie wskazując, że żądanie w przedmiotowej sprawie oparte jest na podstawie odpowiedzialności deliktowej (art. 436 § 2 k.c.), zatem odsetki ustawowe mogą zostać zasądzone od daty wyrokowania.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 grudnia 2014 r, Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej w pkt 1. oddalił powództwo; w pkt 2 zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1.651,20 zł (jeden tysiąc sześćset pięćdziesiąt jeden złotych dwadzieścia groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Poza sporem było, że w dniu 16 grudnia 2013 roku, w wyniku kolizji drogowej uległ uszkodzeniu samochód osobowy marki M. (...) o nr rej. (...) z 2008 roku, kierowany przez powódkę. Sprawca kolizji korzystał z ubezpieczenia OC u pozwanego. Sąd Rejonowy ustalił, że na zlecenie powódki rzeczoznawca sporządził za cenę 150zł uiszczoną przez powódkę kalkulację naprawy samochodu M. (...) ustalając wartość szkody na kwotę 10.404,02 zł. Pozwany przeprowadził postępowanie likwidacyjne, ustalając koszty naprawy na kwotę 3.577,38 zł brutto, taką też kwotę wypłacił powódce. Powódka oddała samochód do warsztatu blacharskiego prowadzonego przez jej kuzyna G. K.. Samochód był w naprawie od dnia 16 grudnia 2013 roku do 20 stycznia 2014 roku. Koszt naprawy pojazdu nie przekroczył kwoty przyznanego odszkodowania. Powódka nie posiadała faktury za naprawę.

W oparciu o dowód z opinii biegłego sądowego M. B. ustalił Sąd koszty naprawy samochodu M. (...) z 2009 roku przy zastosowaniu nowych części zamiennych oraz średnich stawek za roboczogodzinę na kwotę 10.388,52 zł, koszt przeprowadzonej naprawy przy zastosowaniu części pochodzących z rynku wtórnego oraz średnich stawek za roboczogodzinę biegły określił na kwotę 3.516,24 zł. Biegły wskazał, że samochód powódki został naprawiony z części pochodzących z rynku wtórnego .

Powyższy stan faktyczny Sąd pierwszej instancji ustalił na podstawie załączonych do akt sprawy decyzji dotyczących likwidacji szkody przez pozwanego, oświadczeń powódki oraz opinii biegłego z zakresu szacowania wartości pojazdów, które wzajemnie się uzupełniają i stanowią logiczną całość.

W tym stanie rzeczy powództwo jako bezzasadne uległo oddaleniu. Sąd Rejonowy oparł się na treści normy art. 822 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c. Zważył, że powódka oparła żądanie pozwu na twierdzeniu, że pozwany jako ubezpieczyciel z tytułu OC ponosi odpowiedzialność za wszelkie szkody, których doznał powód z winy sprawcy kolizji. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność za skutki zdarzenia z dnia 16 grudnia 2013 roku, jako że sprawca szkody ubezpieczony był z tytułu OC u pozwanego, kwestionując wysokość szkody i wskazując, że wypłacił już powódce kwotę należnego jej z powyższego tytułu odszkodowania w kwocie 3.577,38 za uszkodzony pojazd. Uznał zatem, że zakład ubezpieczeń odpowiedzialny za szkodę jest zobowiązany zwrócić poszkodowanej wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione w celu przywrócenia stanu uszkodzonego pojazdu do czasu sprzed szkody, w tym koszty nowych części i innych materiałów, jeżeli ich użycie było niezbędne do naprawienia uszkodzonego pojazdu.

Przyjął Sąd Rejonowy, że przywrócenie uszkodzonego pojazdu do stanu poprzedniego polega na doprowadzeniu go do stanu używalności i takiej jakości, jaką miał przed szkodą. Zważył, iż jeśli do przywrócenia pojazdu do stanu poprzedniego jest konieczne użycie nowych elementów, to wydatki poniesione na ich zakup wchodzi w skład kosztów naprawienia szkody, zaś poszkodowanej co do zasady przysługuje prawo wyboru sposobu naprawienia szkody. Jednakże gdyby przywrócenie do stanu poprzedniego było niemożliwe albo pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu (art. 363 § 1 k.c.).

Zdaniem Sądu uszkodzone części pojazdu powinny być zastąpione nowymi, powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 1987 r. IV CR 482/86. Wskazał, że koszty naprawy samochodu powódki przy zastosowaniu nowych części zamiennych oraz średnich stawek za roboczogodzinę stanowiły kwotę 10.388,52zł, natomiast przy zastosowaniu części pochodzących z rynku wtórnego oraz średnich stawek za roboczogodzinę wynosiły 3.516,24zł. Powódka nie wykazała, że naprawiając samochód zastosowano części nowe zamiennie a biegły powołany do sprawy wskazał, że samochód powódki został naprawiony przy użyciu części pochodzących z rynku wtórnego; przyjął Sąd, że w niniejszej sprawie naprawienie szkody nastąpiło poprzez przywrócenie pojazdu do stanu poprzedniego. Powódka naprawiła uszkodzony pojazd we własnym zakresie, wskazując że na naprawę przeznaczyła kwotę z przyznanego odszkodowania. Pozwany z kolei wykazał, że w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił powódce odszkodowanie w wysokości 3.557,38 zł. Kwota odszkodowania zbieżna była z wysokością kosztów naprawy przy zastosowaniu części pochodzących z rynku wtórnego, określonych w opinii pisemnej przez biegłego. Sąd Rejonowy wskazał, że powódka nie udowodniła, by poniosła wyższe koszty naprawy pojazdu niż określone w przyznanym odszkodowaniu oraz nie domagała się zapłaty odszkodowania z tytułu utraty wartości rynkowej pojazdu i na tę okoliczność nie złożyła żadnych wniosków. Uznał zatem, że dotychczas wypłacona powódce przez ubezpieczyciela suma była wystarczająca do przywrócenia pojazdu do czasu sprzed szkody a więc szkoda została zniwelowana.

Sąd nie uwzględnił także kwot poniesionych przez powódkę w związku z powierzonym zleceniem sporządzenia kalkulacji naprawy, gdyż powódka zleciła jego sporządzenie we własnym zakresie, zaś podstawą orzeczenia Sądu była i tak opinia biegłego sądowego.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od tego wyroku w całości wniosła powódka, domagając się jego zmiany i zasądzenia pełnej kwoty dochodzonej pozwem wraz z odsetkami oraz zwrotu kosztów postępowania za obie instancje. Zarzucała skarżąca, że doszło przy wyrokowaniu do naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów poprzez dowolną i wybiórczą ocenę zebranego materiału dowodowego polegającą na uznaniu za bezsporne, że powódka wykorzystwała dla naprawy części z rynku wtórnego i że całkowity koszt naprawy mieści się w sumie dotychczas jej wypłaconej, która nadto pozwoliła na doprowadzeniu pojazdu do stanu sprzed wypadku. Zarzucała nadto skarżąca naruszenie art. 278 § 1 kpc poprzez samodzielne i sprzeczne z tezami opinii biegłego ustalenie wysokości szkody powódki oraz art. 328 § 2 kpc

poprzez niedostateczne wyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku podstaw orzeczenia, co uniemożliwia weryfikację jego prawidłowości. Apelująca powoływała się na naruszenie art. 6 kc i art. 232 kpc i uznanie za udowodnione, że naprawa pojazdu powódki przy użyciu nowych części jest nieuzasadniona i wykracza poza zakres odpowiedzialności pozwanego. Skarżąca zarzucała naruszenie art. 363 § 1 kc w zw. z art. 361 § 1 i 2 kc poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że skoro powódka naprawiła szkodę przy użyciu części zamiennych za kwotę dotychczas wypłaconą, to tym samym do tej sumy ograniczona jest odpowiedzialność ubezpieczyciela oraz przez uznanie, że kwota 150zł tytułem ceny za kalkulację nie pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą. Uzasadniała, że dokonała szybkiej naprawy pojazdu w granicach środków, którymi dysponowało, bowiem zależało jej na szybkim powrocie pojazdu do eksploatacji oraz podnosiła, że sposób dokonania naprawy nie ma znaczenia dla kosztów przywrócenia pojazdu do stanu poprzedniego, co Sąd pierwszej instancji zignorował. Motywowała, że nawet zamontowanie nowej części do pojazdu w miejsce używanej nie stanowi korzyści majątkowej poszkodowanego stosownie do uchwały Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2012r. III CZP 80/11.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji powódki i zwrot kosztów postępowania drugoinstancyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki była zasadna.

W pierwszej kolejności wypadało stwierdzić, że stan faktyczny ustalony został przez Sąd Rejonowy prawidłowo, w zakresie istotnym dla rozpoznania sporu w niniejszej sprawie i stąd Sąd Odwoławczy zaakceptował te ustalenia przyjmując je za własne, bez konieczności ponownego przytaczania. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc podnoszony w apelacji w istocie nie dotyczy zakresu ustaleń faktycznych i waluacji dowodów, lecz oceny prawnej ustalonych bezspornie okoliczności, jako, że wnioski wypływające z tych ustaleń zostały już zawarte w części rozważaniowej; faktycznie odnosi się zatem do prawidłowości zastosowania regulacji prawnych w niniejszej sprawie oraz właściwości interpretacji pojęcia szkody i odszkodowania w zakresie objętym niniejszym postępowaniem. W ten sam sposób Sąd Okręgowy potraktował zarzut naruszenia art. 6 kc w zw. z art. 232 kpc, odnoszący się w swej istocie, zgodnie z zawartą w apelacji motywacją, do kwalifikacji prawnej ustalonego stanu faktycznego.

Podobnie należało zdaniem Sądu drugiej instancji zakwalifikować zarzut naruszenia art. 278 § 1 kpc w zakresie ustalenia wysokości szkody powódki w oderwaniu od opinii biegłego. Co do ustalenia wysokości kosztów naprawy pojazdu powódki przy użyciu nowych części zamiennych, Sąd pierwszej instancji oparł się jednak wbrew twierdzeniom apelującej o dowód z opinii biegłego, nie uznał jednak tej sumy za tożsamą z rozmiarem szkody podlegającej naprawie ze strony pozwanego.

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 kpc przez brak należytego wskazania w uzasadnieniu kwestionowanego orzeczenia przesłanek podjętego rozstrzygnięcia zdecydowanie nie znalazł poparcia w treści pisemnego uzasadnienia Sądu Rejonowego, aczkolwiek ujęte w nim motywy nie zasługiwały na akceptację. Tok rozumowania Sądu bowiem, mimo, że nie całkiem trafny, został przedstawiony w uzasadnieniu wyroku, poddającego się w pełni weryfikacji instancyjnej, wbrew twierdzeniom skarżącej.

Sąd Odwoławczy uznał, że nie sposób było podzielić w całości toku rozumowania Sądu pierwszej instancji, prowadzącego do podjęcia zaskarżonego rozstrzygnięcia. Zarzuty podnoszone w apelacji w zakresie naruszenia przepisów prawa procesowego nie były trafne, jednakże stosownie do ich treści, w połączeniu z trafnym zarzutem naruszenia przepisów art. 361 § 1 i 2 kc w zw. z art. 363 § 1 kc, musiały odnieść zamierzony skutek. Przede wszystkim godzi się wskazać, iż dla żądania naprawienia szkody przez ubezpieczyciela nie jest konieczne uprzednie naprawienie pojazdu, bowiem roszczenie odszkodowawcze jest niezależne od faktycznego przeprowadzenia naprawy uszkodzonego pojazdu. Dla określenia

powstania po stronie zakładu ubezpieczeń obowiązku spełnienia świadczenia z umowy ubezpieczenia OC nie ma znaczenia okoliczność, czy uprawniony z tej umowy faktycznie naprawił już szkodę, a nawet czy zamierza to uczynić (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 1988 r. I CR 151/88 Przewgląd Ustawodawstwa Gospodarczego

1989/10-12 str. 310; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 r. III CZP 32/2003 niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r. V CKN 1273/2000). Skoro tak, nie sposób uzależnić wysokości odszkodowania obciążającego pozwanego wobec powódki od faktu i zakresu przeprowadzonej przez nią dotychczas naprawy pojazdu.

Nie znalazł Sąd Odwoławczy przyczyn, dla których należałoby uznać za Sądem pierwszej instancji, że dotychczasowe świadczenie wypłacone powódce ze strony ubezpieczyciela, wyczerpuje należne jej odszkodowanie. Skoro bowiem istotą odszkodowania jest doprowadzenie do przywrócenia do stanu poprzedniego (art. 361 § 1 i 2 kc), nie sposób rozumieć go jako kosztu poniesionego tymczasowo na ten cel przez powódkę w granicach posiadanych środków i tym samym przy użyciu części zamiennych z rynku wtórnego. Zaznaczenia wymaga, że zakład ubezpieczeń zobowiązany jest na żądanie poszkodowanego do wypłaty, w ramach odpowiedzialności z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego, odszkodowania obejmującego celowe i ekonomicznie uzasadnione koszty nowych części i materiałów służących do naprawy uszkodzonego pojazdu. Jeżeli ubezpieczyciel wykaże, że prowadzi to do wzrostu wartości pojazdu, odszkodowanie może ulec obniżeniu o kwotę odpowiadającą temu wzrostowi (tak: uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., III CZP 80/11, OSNC 2012, 10, 112). W niniejszej sprawie pozwany nie wykazał, że zastosowanie części zamiennych oryginalnych spowodowałoby nieuzasadnione wzbogacenie powódki; brak zatem podstaw do odmówienia jej odszkodowania przewyższającego dotychczas wypłaconą przez pozwanego sumę z tego tytułu, do wysokości odszkodowania obliczonego przez biegłego dysponującego wiedzą specjalistyczną w tym zakresie.

Kierując się zatem tezami opinii biegłego, jak zresztą wnosila o to skarżąca, należało zmienić zaskarżony wyrok poprzez zasądzenie odszkodowania w wysokości stanowiącej koszt przywrócenia pojazdu powódki do stanu sprzed kolizji drogowej, z wyłączeniem sumy wypłaconej dotychczas z tego tytułu, na zasadzie art. 822 kc w zw. z art. 361 § 1 i 2 kc w zw. z art. 363 § 1 kc. O roszczeniu ubocznym orzeczono na zasadzie art. 481 § 1 kc w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Jako pozostającą w normalnym związku przyczynowym ze zdarzeniem wywołującym szkodę uznał Sąd drugiej instancji wydatek powódki w postaci kosztów sporządzenia kalkulacji naprawy jej uszkodzonego pojazdu, która okazała się niezbędna dla celowego dochodzenia świadczenia od ubezpieczyciela. Stąd uwzględniono także żądanie zapłaty sumy 150zł w oparciu o przywołane wyżej normy. O roszczeniu odsetkowym orzeczono na zasadzie art. 481 § 1 i 2 kc w zw. z art. 455 kc, traktując jako pierwsze wezwanie do zapłaty tej sumy doręczenie odpisu pozwu w niniejszej sprawie pozwanemu.

W pozostałej części powództwo jako nieuzasadnione oddalono.

Odnośnie kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego należało zasądzić ich całość od pozwanej na rzecz wygrywającej powódki na zasadzie art. 100 zd. 2 kpc, w zw. z art. 108 § 1 kpc przyjmując, że powódka uległa jedynie w nieznacznym zakresie. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika powódki będącego adwokatem w wysokości 1200zł, obliczone zgodnie z § 6 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17zł oraz zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego w wysokości 600zł.

Z tych to przyczyn zmieniono zaskarżony wyrok w powyższy sposób na mocy art. 386 § 1 kpc.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc, obciążając obowiązkiem ich poniesienia przegrywającego pozwanego. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika powódki w wysokości 600zł ustalone z mocy § 6 pkt 4 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie

opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz opłata od apelacji w kwocie 349zł.

SSR (del.) Roman Troll SSO Elżbieta Matyasik SSO Lucyna Morys – Magiera